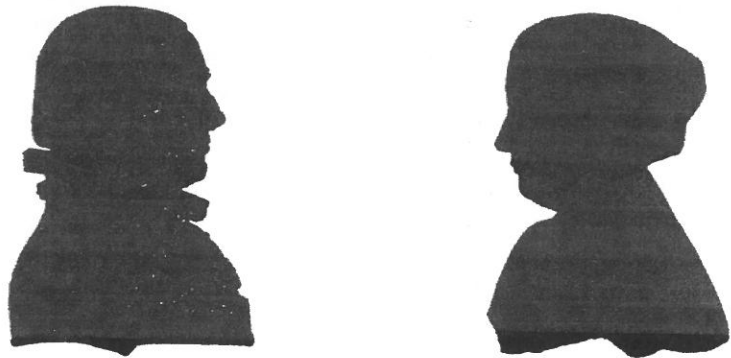

SOKNEPREST SØREN DAHL
OG
HUSTRU MAREN V. HIRSCH SMITHS
forfedre og efterkommere

AV
GENERALMAJOR A. D. DAHL

Silhuetter fra 1846 av forfatteren Erik Bøgh

OSLO 1975

~~Hun døde i sitt hjem 29/11 1919 og ble begravet på familiegravstedet på Nordre Gravlund 5/12 s.å.~~

X. 1) *Søren Dahl*, f. på Grue prestegård 6/1 1856, dp. 26/3 s.å. Faddere: Madame Ulrika Rolsdorph (oldemor), frk. Lagertha Rolsdorph, kaptein Niels Gran (oldefar), sokneprest Søren Dahl (farfar), godseier Arne Rolsdorph (morfar).

Konfirmert i Brandvold kirke, fikk privatundervisning hjemme av en seminarist, med hvem han praktisk talt daglig gikk hjemmefra prestegården 10 km. til Kongssvinger, hvor de begge fikk sprogundervisning av kateket Lampe, for derefter å gå 10 km. tilbake. (Jernbanen Kristiania—Kongssvinger ble åpnet i 1862, men først i 1893 dampet det første tog opp gjennom Solørbygdene).

I 1869 begynte han på Gjertsens latinskole i Kristiania, hvor han avla eksamen artium i 1873 (laud), ble cand. philos. 1874 (laud), cand. teol. 1879 (laud). Sommeren 1879 grunnla han en privat middelskole på Nes i Hallingdal og var førstelærer der til 1880. Våren 1881 underkastet han seg den praktisk-teologiske eksamen med laud.

Han ble ordinert til prest i Vor Frelzers Kirke (nu Oslo Domkirke) 10/5 1881 av biskop Essendrop og 27/12 1881 utnevnt til stiftskapellan i Tromsø stift. Han ankom til Tromsø 2. juni 1882 og fikk som sitt første virkefelt Andenes i Vesterålen. Under sin stiftskapellantid virket han i 3 vintre i fiskeværene i Vesterålen og 2 ganger i Vardø under sommerfisket i Finnmark. Forøvrig betjente han under ledighet følgende sokneprestembeder i Nord-Norge: Vefsen, Folden, Ofoten, Øksnes, Lofoten, Lødingen, Trondenes, Salangen, Alten og Syd-Varanger. I løpet av 5 år flyttet han med familie 20 ganger.

Den 1/8 1886 utnevntes han til sokneprest til Velfjord i Nordlands amt, hvor han var i 12 år. I alle disse år var han medlem av formannskapet, i 4 år ordfører og formann i Fattigkommisjonen, i alle 12 år formann i skolekommisjonen og skolestyret. Han forlot Velfjord i 1898.

18 år senere — i 1916 — ble hans nevø, daværende premierløytnant Arne Dahl adjutant ved infanteriregiment nr. 14 i Mosjøen. På regimentskontoret satt da på ett og samme rom regimentsintendanten, kaptein Rolf Gran (tremønning av løytnantens far), og ved et annet bord, rett overfor hverandre, adjutanten og regimentsskriveren, furer Fredriksen fra Velfjord

elisekk over ryggen, løp opp
sår. Dette inntrykk av on-
den hele livet.

mæssær i en årrekke. På
et år han fra høsten 1891

nåde 14/10 1893 med kr.
r flyttet han til Kristiania,
gravlagt på Nordre Grav-

adskillelige omgangsvenner
fr. Gunnar Magnus Kjølstad
med hans kones kusine Ka-
v oberst Maximil Gran og

Forfatterleksikon (bd. II, s.
rykte salmer, som er i søn-

riette Ulrikke Rolsdorph, f.
i Grue kirke 21/10 s.å.,
mann i Grue og Brandvold
) og Oline Frederikke
nes faddere var: Capitain
le Arntzen Lützow, Contor-
rig Gran (mormor, f. Abel-
ophie Rolsdorph.

meneske, meget musikalsk
hem var det sang og musikk,
fler annet instrument. Hun
vor skapet skulle stå», sam-
preget humoristisk sans som
er sin far som var stor eien-
er, som imidlertid fort gikk
barn. Som enke bodde hun
Kristiania sammen med sine 2
ritt hus tiltross for en enke-
rde kr. 800,— pr. år.

i Nordland. Etter i en ukes tid å ha iaktatt løytnanten i stilhet, kom det en dag fra Fredriksen: «Løytnanten skulle vel ikke være sønn av den tidligere sokneprest Dahl i Velfjord?» — «Nei», svarte løytnanten. «Det er min onkel». — «Det var en bra mann», sa Fredriksen, «han bortviste meg fra konfirmasjon».

Den 9/5 1898 ble Søren Dahl utnevnt til sokneprest i Hevne i Sør-Trøndelag. Han holdt sin tiltredelsespreken 12. søndag etter Trefoldighet. Selv har han uttalt at han «her fikk en menighet som få her i landet, en menighet full av kristelig liv og kirkelig interesse». Også i Hevne hvor han bodde i 8 år, på en stor prestegård som han selv drev, hadde han en rekke offentlige tillitsverv. Under Kong Haakon VII's kroning i 1906 tjenestgjorde han i Domkirken i Trondhjem.

Den 18/9 1906 ble han utnevnt til sokneprest til Haa på Jæren og fra 1911 til 1915 tillike til prost i Jæren prosti. Etter et års tid som tredjeprest i Trefoldighetskirken i Kristiania ble han — da dette embede ble nedlagt i 1916 — utnevnt til sokneprest til Nordstrand i Ø. Aker og i 1921 til prost i Asker prosti, inntil han tok avskjed fra 1/1 1927. Han hadde da etter oppfordring fortsatt i embedet 1 år etter aldersgrensen. I 1922 ble han innvalgt som medlem av Kristiania kretsstyre av Norsk Misjonsselskap.

Søren Dahl redigerte i årene 1911—1916 «Vestlandspostens Kirketidende» etter Edvard Sverdrup. I 1912 utga han på Luthersk Bokmisjon «En liten andaktsbok», på Mittet & Co.'s forlag (Oslo 1927): «Bibelhistorisk kunst» og i 1929 på Indremisjonsselskapets forlag i Oslo «Via Dolorosa», som senere utkom i 3 opplag, ble oversatt til svensk og også utkom i Minnesota for de norsk-amerikanske menigheter. Han var i en årrekke kirkelig medarbeider i flere aviser.

I sin ungdom tenkte han på å bli maler og studerte også en tid hos Adolf Tidemand. Gjennom årene tegnet og malte han et stort antall bilder, mest fra prestegårder og særlig fra Nord-Norge, og mange av disse har i dag kulturhistorisk interesse. De fleste av hans tegninger fra omkring 1880—90 årene er nu kopiert og befinner seg i Riksarkivet i Oslo. Enkelte er også gjengitt i Elisabeth Christies «Prestegårdsliv» (Land og Kirkes forlag 1969).

I 1927 kjøpte han en villa på Nordstrand, hvor han døde 6/7

1. ... e begravet på
deltak... . Aviser over he
ham. Således skrev «After
kom til å virke i Nordstran
derlig til seg. Han var en
seg aldrig. Ved sitt lyse sn
i sitt virke vant han alle sin
8/7 1932 bl.a.: «Søren Da
enet den gode og gamle ti
alltid våkent og elastisk
værdi i tiden. Å samtale
han var en brønn av als
som han meddelte i en fest
«Et av hans gamle sognebr
bragte trøst og forsoning i
en vemodfull siste hilser
hadde en sjelden evne til
misbrukte, fordi han var e
hans forkynnelse i den p
omhyggelig utarbeidet og
med hjertets glød i ordene
for sitt sjeleliv. Hans inter
mange. Han elsket musikk
holdt av sang og hadde
allsidige mann han var, ha
situasjoner som kunne møt

Ved hans 70-årige fødsel
opp og holdt en konsert til

Han innehadde Haakon
Søren Dahl ble gift i Br
Oline Rustad, født på Ov
brukseier Hans Gunerius
Berthe Bothner (23/3 1829)

Vielsen ble utført av
feiret på brudens farsgård
fedre, generaladjutant An
beviser for «at han nedst

*) Ovenstads militærbiograf
toriske fortællinger, innledning

iaktatt løytnanten i stil-
Løytnanten skulle vel ikke
est Dahl i Velfjord?» —
m onkel». — «Det var en
tviste meg fra konfirma-

avnt til sokneprest i Hevne
redelsespreken 12. søndag
lt at han «her fikk en me-
het full av kristelig liv og
ør han bodde i 8 år, på en
adde han en rekke offent-
VII's kroning i 1906 tje-
gem.

til sokneprest til Haa på
prost i Jæren prosti. Etter
hetskirken i Kristiania ble
1916 — utnevnt til sokne-
21 til prost i Asker prosti,
Han hadde da etter opp-
aldersgrensen. I 1922 ble
ia kretsstyre av Norsk Mi-

1916 «Vestlandspostens
up. I 1912 utga han på
tsbok», på Mittet & Co.'s
kunst» og i 1929 på Indre-
Dolorosa», som senere ut-
k og også utkom i Minne-
heter. Han var i en årrek-

maler og studerte også en
ene tegnet og malte han et
gårder og særlig fra Nord-
g kulturhistorisk interesse.
kring 1880—90 årene er
ivet i Oslo. Enkelte er også
egårdsliv» (Land og Kirkes

strand, hvor han døde 6/7

1932 og ble begravet på Nordstrand kirkegård under stor
deltakelse. Aviser over hele landet inneholdt nekrologer over
ham. Således skrev «Aftenposten» bl.a.: «I den tid prost Dahl
kom til å virke i Nordstrand hadde han knyttet menigheten in-
derlig til seg. Han var en arbeidets mann som få, han sparte
seg aldrig. Ved sitt lyse smil, elskverdige vesen og nidkjærhet
i sitt virke vant han alle sine soknebarn.» Nordstrand Avis skrev
8/7 1932 bl.a.: «Søren Dahl var et elskelig menneske som for-
enet den gode og gamle tids sans for form og tradisjon med et
alltid våkent og elastisk sinns mottakelighet for det nye av
verdi i tiden. Å samtale med ham var en stor opplevelse, fordi
han var en brønn av alsidig viten og interessante opplevelser
som han meddelte i en festlig form». I «Ringerikes Blad» skrev
«Et av hans gamle sognebarn»: «Aldrig dømte han andre, men
bragte trøst og forsoning i deres sind. Titusener sender ham nu
en vemodfull siste hilsen med takk for hans gjerning. Han
hadde en sjelden evne til å opnå fortrolighet, som han aldrig
misbrukte, fordi han var en god mann. Det var en glede å høre
hans forkynnelse i den propfulle kirke. — Hans preken var
omhyggelig utarbeidet og fremførtes i et formfullendt sprog
med hjertets glød i ordene, med syn for hvad hver enkelt trengte
for sitt sjeleliv. Hans interesser utenfor hans prestegjerning var
mange. Han elsket musikk og kunst, spilte selv godt fiolin og
holdt av sang og hadde en behagelig sangstemme. Som den
allsidige mann han var, hadde han også et åpent øie for komiske
situasjoner som kunne møte ham som andre».

Ved hans 70-årige fødselsdag møtte Nordstrand sangforening
opp og holdt en konsert til ære for ham utenfor hans bolig.

Han innehadde Haakon VII's kroningsmedalje.

Søren Dahl ble gift i Brandvold kirke 16/5 1881 med Karen
Oline Rustad, født på Overrud i Vinger 8/4 1858, datter av
brukseier Hans Gunerius Rustad (4/8 1825—10/8 1890) og
Berthe Bothner (23/5 1829—1/4 1907).

Vielsen ble utført av brudgommens far, og bryllupet ble
feiret på brudens farsgård Berger. En av Berthe Bothners for-
fedre, generaladjutant Andreas Bothner (1724—1784) fremla
beviser for «at han nedstammet fra eldgammel norsk adel».*)

*) Ovenstads militærbiografier I, s. 125 og O. A. Øverland: Norske his-
toriske fortællinger, innledningen.